روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی

همشهری

سه‌شنبه ۱۰ مهر ۱۴۰۳ ■ سال سی‌ودوم ■ شماره ۹۲۱۷

جهش تولید با مشارکت مردم

■ حضرت امیر المؤمنین علی(ع):
هر کس خود را در مواضع تهمت قرار دهد نباید بدگمان به خویش را سرزنش نماید.

■ اذان ظهر: ۱۱:۵۴ ■ غروب آفتاب: ۱۷:۴۸
■ اذان مغرب: ۱۸:۰۶ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۲
■ اذان صبح فردا: ۴:۳۷ ■ طلوع آفتاب فردا: ۶:۰۰

حافظ
ساقی و مطرب و می جمله مهیاست ولی
عیش، بی یار مهیا نشود، یار کجاست؟

صفحه‌آرا: علیرضا بهرامی

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار
■ معاونان سردبیر: شهرام فرهنگی، علی عمادی، شاهین امین، حامد فوقانی
■ مدیر فنی: حامد یزدانی
■ مدیر هنری: مهدی سلامی
■ دبیر عکس: امیر پناهپور

سیاسی و دیپلماتیک:
■ مدیر: حسین ارجلو
شهرنگار:
■ مدیر: پروانه بهرام‌نژاد
■ دبیر: مریم باقرپور
اقتصاد:
■ مدیر: حسین لطفی
■ دبیر: مریم موسی‌پور
تماشاگر:
■ مدیر: امیر محمد یعقوب‌پور
■ دبیر: لیلی خرسند

ایرانشهر:
■ دبیر: زهرا عباسی
تندرستی:
■ مدیر: عیسی محمدی
■ دبیر: مریم سرخوش
سرنخ:
■ مدیر: جواد عزیزی
■ دبیر: محمد جعفری
دانستنیها:
■ مدیر: ساسان شادمان
■ دبیر: زهرا خلجی
سرزمین من:
■ مدیر: محمد باریکانی

فرهنگ شهر:
■ دبیر: فهیمه طباطبایی
گزارش:
■ مدیر: مسعود میر
■ دبیر: فاطمه عسگری‌نیا
۲۴ (سینما و تلویزیون):
■ مدیر: سعید مروتی
■ دبیر: علیرضا محمودی
صفحه آخر:
■ دبیر: جواد نصرتی
طرح و گرافیک:
■ دبیر: محمدعلی حلیمی

■ پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
■ چاپ: همشهری
■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ توزیع و اشتراک:
موسسه نشرگستر امروز نوین
■ تلفن: ۹۱۳۰۴۱۴۲

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سید کمال قریشی، شماره ۱۴
■ کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■ تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷

■ همشهری: www.hamshahrionline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

صفحه آخر

گرینویچ

اول تخم‌مرغ بوده!

قطعا یکی از فلسفی‌ترین سؤالات تاریخ بشریت، همین «اول مرغ بوده یا تخم‌مرغ؟» است که اصولا کسی تا امروز نمی‌توانست به آن پاسخ دهد، اما بالاخره معلوم شد اول مرغ بوده یا تخم‌مرغ! جالب است بدانید که این سؤال از نظر مردم عادی بیهوده است، ولی از نظر زیست‌شناسی یک چرخه تکاملی است که پاسخ قانع‌کننده‌ای هم دارد. بیشتر زیست‌شناسان به صراحت بیان می‌کنند که اول تخم‌مرغ به‌وجود آمده است. تخم‌مرغ‌ها در ابتدایی‌ترین سطح خود فقط سلول‌های جنسی ماده هستند. جنس‌های مونث می‌توانند تخم‌های خارجی سختی بگذارند (که به‌عنوان تخم‌های آمونیاکی نیز شناخته می‌شوند) و این یک تغییر بازی برای مهره‌داران بوده است.

کوئن اشتاین که یک دیرینه‌شناس در مؤسسه سلطنتی علوم طبیعی بلژیک است، گفته: «به‌وجود آمدن تخم‌مرغ گامی مهم در تکامل مهره‌داران است؛ زیرا به آمنیوت‌ها که جانورانی دارای ستون فقرات و دارای ۴اندام هستند و توانایی تخمگذاری روی خشکی به جای آب را پیدا کرده‌اند، اجازه داد تا بیشتر و بیشتر از آب دور شوند.»

قبل از اینکه تخم‌های سفت با زرده‌هایی که سرشار از مواد مغذی هستند به‌وجود بیایند، مهره‌داران برای تولیدمثل به پهنه‌های آبی تکیه می‌کردند. بیشتر دوزیستان هنوز هم با این محدودیت آبی روبه‌رو هستند؛ زیرا آنها باید برای زنده نگه داشتن تخم‌های ژلاتینی خود، آنها را مرطوب نگه دارند. براساس تحقیقات منتشرشده در مجله کارنت بیولوژی، از اواسط تا اواخر دوره ژوراسیک، یعنی حدود ۱۵۰ تا ۱۶۵میلیون سال قبل، فسیل هیچ پرنده واقعی یافت نشده است. طبق اظهارات دانشگاه تگزاس در مرکز تنوع زیستی آستین، دانشمندان فکر می‌کنند که نخستین تخم‌های پوسته‌دار، مدت‌ها قبل از آن، یعنی حدود ۳۲۵میلیون سال پیش، تکامل یافته‌اند. استین می‌گوید: این یعنی «تخم مرغ، قبل از مرغ بوده است!» این تخم‌مرغ‌های اولیه احتمالا انعطاف‌پذیر و دارای بافتی چرمی بوده‌اند؛ دقیقا شبیه تخم‌هایی که خزندگان و پلاتی‌پوس‌های (نوک اردکی‌ها) امروزی می‌گذارند.

یک کلبه مدرن در آمازون

یک کلبه منحصربه‌فرد که در روستای ال کالواریو در استان پاستازای اکوادور توسط استودیوی معماری مستیزو ساخته شده، پروژه‌ای است که بر حفظ عناصر طبیعی و ترکیب مصالح بازیافتی با مصالح طبیعی متمرکز است. هدف از ساخت این کلبه، ایجاد فضایی برای استراحت، آرامش و ارتباط مستقیم با محیط طبیعی آمازون است. این کلبه با استفاده از مواد صنعتی بازیافتی مانند لوله‌های فلزی از صنعت نفت، توری‌های سیمی جوش داده شده و میله‌ها و عناصر طبیعی مانند سنگ، چوب و بامبو ساخته شده است. این اقامتگاه به‌صورت افقی بالای دره ساخته شده و جنگل‌های بارانی انبوه آن را احاطه کرده‌اند. تیم طراحی با ادغام یک درخت بزرگ و زنده در میانه سازه و حفظ آن به‌عنوان بخشی از زیستگاه طبیعی، ارتباط کلبه را با محیط اطرافش عمیق‌تر کرده است.

جشن دانه‌های سیاه

بررسی فرهنگ و آمار و ارقام قهوه خوری در ایران و جهان به مناسبت روز جهانی این تلخ دوست داشتنی

قهوه یک زبان جهانی است. امروز، روز جهانی قهوه، زمانی است که باید به این نوشیدنی خوشمزه و معجزه‌آسا ادای احترام کرد. روز جهانی قهوه که هر سال در تاریخ اول اکتبر برگزار می‌شود، یک جشن جهانی برای قهوه با همه شکل‌ها و طعم‌های آن است. این روز به‌عنوان یک مناسبت برای ادای احترام به کشاورزان، باریستاها (متخصصان آماده کردن قهوه) و علاقه‌مندان قهوه که این نوشیدنی دوست‌داشتنی را به یک گوشه فرهنگی تبدیل کرده‌اند، مورد توجه قرار می‌گیرد.

فاطمه عباسی

مغازه کوچک زیرپله‌ای یا دکه روزنامه‌فروشی فرقی نمی‌کند. این‌روزها هرجا می‌روید روی کاغذی نوشته شده، «قهوه موجود است». هر فروشنده‌ای با یک دستگاه قهوه‌ساز ساده و خرید مقادیری قهوه از بازار، نوشیدنی گرم دست مشتری می‌دهد و به‌نظر، مردم هم استقبال خوبی از آن می‌کنند. با اینکه پرچم‌دار نوشیدنی‌های گرم در ایران هنوز چای است، اما رشد قهوه‌فروشی‌ها نشان از قهوه‌خورشدن درصد قابل توجهی از مردم دارد. حالا دیگر خیلی از خیابان‌های تهران و شهرهای بزرگ کشور معطر شده‌اند به عطر قهوه؛ از اسپرسو دبل گرفته تا ترک و فرانسه. قهوه‌فروشی‌های تهران به محله‌ها و خیابان‌های فرعی هم راه باز کرده‌اند و مملو از جوانانی هستند که این‌روزها قهوه را به چای ترجیح می‌دهند. به اعتباری داستان چای در ایران از زمانی شروع شد که داستان قهوه تمام شد و امروز شروع مجدد رواج قهوه است. در گذشته‌های دور قهوه جایگاه خاصی در فرهنگ ایرانی داشت و شاهد مثال آن هم نام قهوه‌خانه است که این روزها روی چایخانه‌ها باقی مانده است. این مثال ساده نشان از آن دارد که پیش از چای و ورود آن به ایران، این قهوه بود که نوشیدنی روزمره ایرانی‌ها بود. حالا بعد از سال‌ها تلاش تبلیغاتی، قهوه دوباره نزدیک به جایگاه گذشته خود شده است.

نوشیدنی جهانی

سال‌ها پیش چوپانی در کشور اتیوپی به‌صورت اتفاقی خاصیت خوراکی‌بودن قهوه را کشف کرد. بی‌شک این چوپان حتی در خواب هم نمی‌توانست ببیند که یکی از محبوب‌ترین نوشیدنی‌های امروز جهان را کشف کرده است. قهوه بعد از نفت و گاز مهم‌ترین کالای تجاری جهان است. طبق آمارهای جهانی، بیشترین مصرف قهوه در کشورهای اسکاندیناوی است. رتبه اول با فاصله قابل‌توجهی از آن فنلاند است با سرانه مصرف ۱۲کیلوگرم قهوه به ازای هر نفر. به‌این‌ترتیب میانگین مصرف قهوه در فنلاند روزی ۴لیوان است. نروژ، ایسلند و دانمارک به‌ترتیب در جایگاه های دوم، سوم و چهارم قرار دارند.

محبوب ترین ها

محبوب‌ترین نوشیدنی قهوه دنیا اسپرسو است. اسپرسو پایه بسیاری از نوشیدنی‌های قهوه با شیر یا خامه است؛ اما بسیاری از افراد اسپرسو را به‌تنهایی هم در یک فنجان سرو می‌کنند و از نوشیدن آن لذت می‌برند. لته یا آیس‌لته، موکا، آمریکانو و کاپوچینو در رتبه‌های بعدی فهرست محبوب‌ترین نوشیدنی‌های قهوه قرار دارند.

ESPRESSO — CAFFE LATTE — CAFFE MOCHA — CAFFE AMERICANO — CAPPUCCINO

گران ترین و ارزان ترین

گران‌ترین قهوه جهان از قهوه عربیکا با عنوان عاج سیاه در شرکت Black Ivory Coffee در تایلند ساخته می‌شود. قهوه Finca El Injerto نیز یکی از گران‌ترین قهوه‌ها در جهان است. این قهوه از دانه‌های نادر، غنی و کوچک ساخته شده است که دلیل اصلی قیمت بالای آن است. دانه‌ها در یک کانال شسته می‌شوند و ۲بار شکسته می‌شوند تا کیفیت آنها بهبود یابد. جالب است بدانید که ارزان‌ترین قهوه را می‌توان در ریودوژانیروی برزیل پیدا کرد. روزنامه دیلی میل به‌شوخی نوشته‌است که بریتانیایی‌ها برای نوشیدن قهوه ارزان باید بیش از ۵هزار مایل یا ۱۱ساعت سفر کنند تا به آمریکای جنوبی برسند و در آنجا از نوشیدن قهوه لذت ببرند. علاوه بر ریودوژانیرو، سائوپولوی برزیل نیز قهوه‌های ارزانی دارد.

هیجان سفر با کندترین قطار جهان

سیدسروش طباطبایی‌پور

در دنیای امروز انسان‌ها تا جایی که می‌توانند دست به دامان فناوری می‌شوند تا به تولیدات مدرن خود، سرعت بیشتری ببخشند. ساختن هواپیماهای مافوق صوت، قطارهای سریع‌السیر و خودروهایی با سرعت‌های سرسام‌آور نمونه‌هایی از این دست محصولات‌اند. اما کسی نیست از انسان بخت‌برگشته امروز بپرسد که این همه سرعت برای چیست؟

قبول! وقتی سوار بر سریع‌ترین خودروی جهان می‌شوی مسافت هزاران کیلومتری مبدأ الف تا مقصد ب را سریع‌تر از گذشته می‌پیمایی و زودتر به مقصد می‌رسی، اما که چه؟ پس تماشای کوه‌ها و دشت‌های پیرامونت چه می‌شود؟ پس لذتی که می‌توانی از مسیر ببری، کجا می‌رود؟

بد نیست بدانید در گوشه‌ای از این جهانی که با سرعت در حال حرکت است جایی هم یافت می‌شود که در آن سرعت، طرفداران چندانی ندارد؛ جایی در دل کوه‌های آلپ در دل طبیعت کشور سوئیس. قطار گلیشر اکسپرس سوئیس که ۲استراحتگاه کوهستانی زرمات و سنت موریتز را به هم وصل می‌کند، رکورد کندترین قطار جهان را از آن خود کرده است. این قطار مسافت ۲۹۰کیلومتری را در بهترین حالت در ۸ساعت می‌پیماید، یعنی با سرعتی در حدود ۳۶کیلومتر بر ساعت و شاید کمی بیشتر از سرعت یک دوچرخه معمولی.

البته این قطار مسافران خاص خودش را هم دارد؛ مسافرانی که برای رسیدن به مقصد چندان عجله‌ای ندارند و ترجیح می‌دهند با وسیله‌ای از دل کوه‌های آلپ سفر کنند و تونل‌ها و پل‌های مسیر را بپیمایند که بتوانند از شیشه‌های قطار با طبیعت بکر این مناطق احوالپرسی کنند.

این قطارپنجره‌های پانورامیک یا سراسر نمادار تا مسافرانش بتوانند در این سرعت کم از دیدن طبیعت لذت ببرند. این قطار در طول ۸ ساعت سفر تفریحی، از ۲۹۲پل و ۹۱ تونل عبور می‌کند.

خوش خبر

آزادی ۳ زندانی به لطف نیکوکاری خانوادگی

وقتی در خانواده‌ای پدر و مادر در کار خیر پیشقدم باشند، خواه‌ناخواه فرزندان نیز با الگوبرداری از بزرگ‌ترها در همان مسیر قدم برمی‌دارند و روزی بانی خیر و خالق یک اتفاق خوب می‌شوند؛ درست مثل مادر خیر و ۳فرزندش که با بخشی از ارثیه خانوادگی خود که به فرزندانش اختصاص داده بود، بدهی ۳زندانی غیرعمد را پرداخت کرد. این بانو و ۳فرزندش قصد داشتند مبلغی از این ارثیه دریافتی را صرف امور خیر کنند که نهایتا انتخاب آنها کمک به آزادی زندانیان بود. بنابراین با پرداخت ۱۸۰میلیون تومان شرایط آزادی ۳زندانی جرائم مالی را مهیا کردند تا این افراد که نه خود و نه خانواده‌هایشان امیدی به آزادی نداشتند، به آغوش خانواده بازگردند. خبر خوب دیگر در دل همین خبر این است که این بانوی خیر تصمیم گرفته هر سال تا وقتی زنده است، با حقوق بازنشستگی خود و مستمری همسر مرحومش سالی یک یا ۲زندانی را آزاد کند.

خدمات پزشکی رایگان به یاد شهدا

گرامیداشت یاد و خاطره شهدای ۸سال دفاع مقدس به قدری برای مردم قدرشناس کشورمان مهم است که برخی برای ادای احترام به این شهدا و ادای دین به مردمی که پای آرمان‌های شهدا ایستاده‌اند از هیچ کاری دریغ نمی‌کنند و حتی لباس خدمت می‌پوشند تا به‌طور جهادی و بدون هیچ گونه چشمداشتی قدمی برای رضای خدا و بندگانش بردارند. مثلا همین گروه‌های جهادی که در هر مناسبتی بهانه‌ای برای خدمت دست‌وپا می‌کنند، این بار به یمن هفته دفاع مقدس دست به کار شده و به روستای گِلی، از توابع بجنورد رفته‌اند تا به اهالی این روستا خدمات پزشکی رایگان ارائه دهند. طرح کاروان سلامت در روستای گلی با حضور بیش از ۱۵پزشک، پرستار و داوطلب انجام گرفت و طی آن خدماتی ازجمله ویزیت پزشک، دارو، خدمات پرستاری، خدمات روان‌شناسی و مشاوره، آموزش خدمات بهداشتی و آموزش زبان انگلیسی به مردم کم‌برخوردار روستا ارائه شد که این اقدام بر لب روستاییان لبخند نشاند.

عکس‌خانه

آغوش امن

عکس بامزه‌ای که از روز بارانی تهران در فضای مجازی حسابی پربازدید شده تصویر پدری است که برای در امان ماندن کودکش از باران روی موتور، یک راهکار بامزه پیدا کرده و او را زیر لباسش پنهان کرده. از ماجرای نداشتن کلاه ایمنی و خطرات نبود کلاه که بگذریم، این تصویر به‌خوبی مهر پدری را نشان می‌دهد.